

TÚLLÉPÉS

AZ AQUILA NEGYEDÉVI FOLYÓIRATA

2025/II. MÁJUS 1.

ISMERETLEN KÉPESSÉGEK
AZ EMBEREKBEN

EUTANÁZIA

GONDOLATOK A
TANÍTÁS KÖRÜL

12. évfolyam 2.szám
Megjelent: 2025. május 1.

**Az AQUILA katolikus közösség
negyedévi folyóirata**

**A kizárólagos materiális
gondolkodáson túllépve:
lelkiség, spirituális kultúra —
filozófiai, teológiai,
pszichológiai, szociológiai,
művészeti és egyéb tudományos
megközelítésben.**

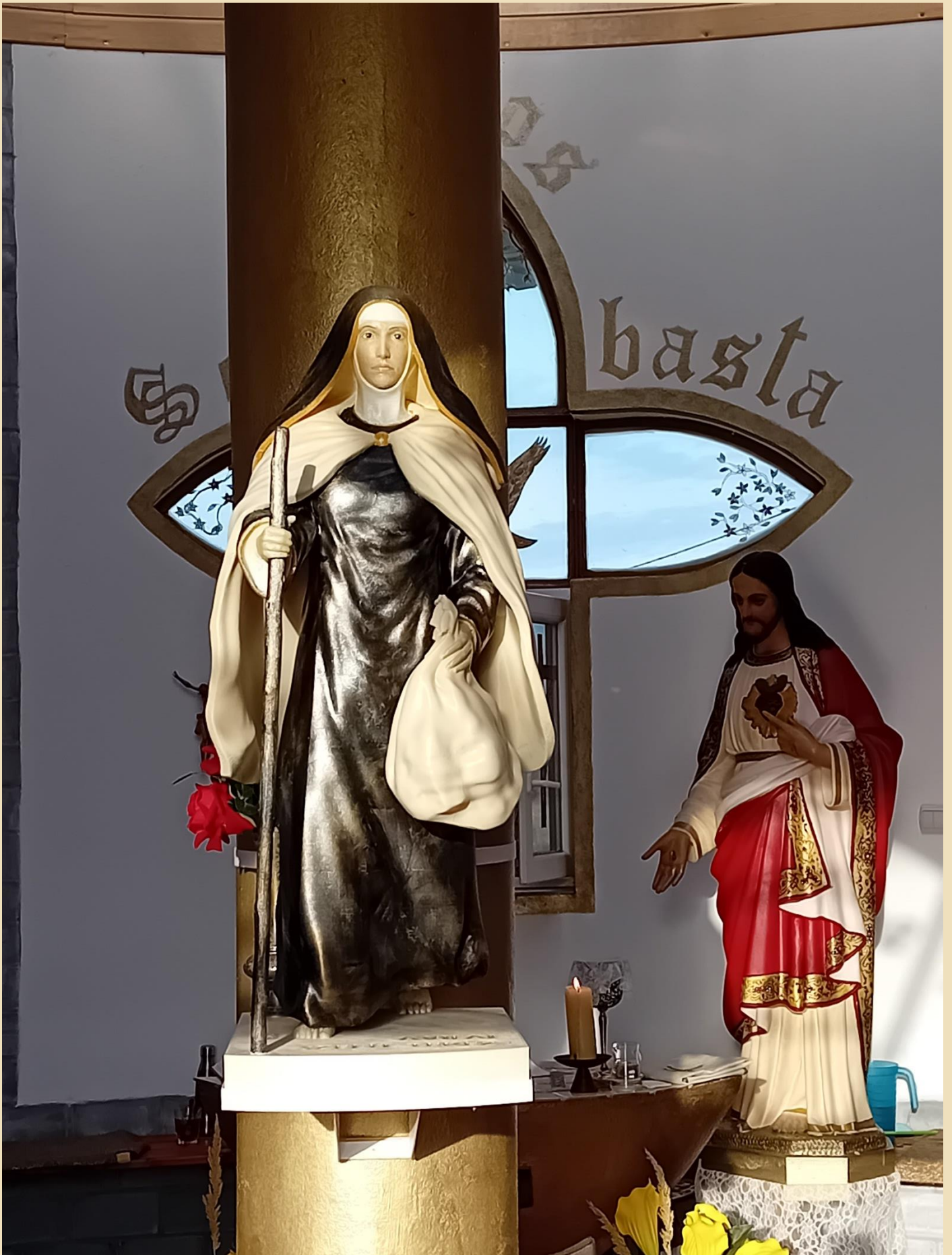
Megjelenési gyakorisága:
Negyedévi folyóirat

A folyóirat régi példányai az
archívumban megtalálhatók.

Nemzetközi azonosítószám:
HU ISSN 2064-7700

Alapítás ideje: 2014. július 1.

Kedves Olvasóink!

Szeretettel köszöntjük Önöket, s reméljük, hogy sok kellemes, gondolkodással töltött időt szerzünk Önöknek, és idővel egyre több olvasónk lesz.

Miért indítottuk el ezt az eleinte negyedévente (majd terveink szerint sűrűbben) megjelenő elektronikus kiadványunkat? Az ok a kiadó AQUILA Közösség lelkeségéből fakad. Mi 38 éve vagyunk katolikus közösség, mely eddig sokféle működési formációt is létrehozott, és fenn is tart. Ami a cikkek tartalmára vonatkoztatott igényünk: újszerű, valós értéket hordozó gondolkodás jellemezze, és csakis a végső igazsághoz közelítő, kereső elképzelés érvényesüljön. A cikkekért nem tudunk fizetni, ahogyan az olvasásuk is ingyenes.

Keressük a spirituálisan is korrekt, univerzális szintet jobban megközelítő, teljes körű tudományos gondolkodást, nyitottságot, bátorságot, hogy minél jobban megismerhessük az embert, a földi létet és az univerzumot.

Célunk az emberi kultúra, a tudományos élet kitágított gondolkodás felé való rehabilitációja. Joseph Ratzinger szavaival élve: **„Senki sem állíthatja azt, hogy ő a szó igazi értelmében „tudja”, hogy Isten nem létezik. De felállíthatja azt a hipotézist, hogy nem létezik, s ebből a tételből próbálhatja megmagyarázni az univerzumot.”** (Krisztusra tekintve) Mi azt látjuk, hogy a jelenlegi tudományos élet megnyilvánulásai szinte csak földies, materiális szempontból próbálják megérteni, megélni a világot. Az így (meg)magyarázott földi világ jelenségei nagyon sok esetben — jelenleg még felmérhetetlenül, vagy be nem vallottan — téves következtetésekre vezethetnek. Pl. a világ keletkezésének módja, oka. Vagy az ember megjelenésének ideje, hogy miből és hogyan alakult ki, más bolygókon, más életek keresése, a kizárólagosan szén alapú gondolkodás is nagy hiba stb.

Az AQUILA feladatának tekinti az emberi felfogás horizontjának a felfoghatóság határáig való tágítását, amit szerintünk folyamatosan feszegetni, nyújtani, bővíteni lehet.

K. Jaspers gondolatai: ***Az egzisztenciális embernek mindig úton kell lennie, nem merevedhet meg dogmatikus igazságokban (...) mindig nyitva kell állnia és tanulékonynak kell maradnia, készen arra, hogy megvitassa az ellenkező álláspontot, mindig tudatában annak, hogy a vándorló embernek nincs végleges igazsága.*** Nyíri T.: Filozófiatörténet (1983), 14.2.2. fej., 446.o.

A TÚLLÉPÉS kiadvány a kedves Olvasóktól az elmélyült olvasást várja. Az AQUILA nyitott minden újat hordozó elmére, elfogadjuk és közöljük a beadott cikkeket, ha a Szerkesztő Bizottságunk jóváhagyja.

Minket Istenen kívül senki sem működtet, és szabadok vagyunk mindenféle földi érdektől, nem fogjuk sem politikai, sem semmiféle más érdekből cenzúrázni a beadott cikkeket. A közlés legfontosabb kritériuma elsősorban az, hogy a fenti szellemben íródott-e a mondandója, megfelel-e ennek a kitágított horizontnak, megfogalmazása és mondandója tekintetében megfelelően igényes-e, hordoz-e logikát, újszerű gondolkodást. Nem számít a szerző vallási és politikai hovatartozása, ha nem támadja az Istenhitünket.

Semmiféle erőltetett, igazi értékeket nem hordozó, plágiumgyanús terméket sem fogadunk el!

Egyéniségek írásai kellene.

M. Blondel

***Minél többet tud az ember,
minél többje van, minél több ő maga,
annál inkább tudatára ébred annak,
hogy nincs semmije, nem tud semmit,
hogy nem az, amit akar.***

(Nyíri T.: Filozófiatörténet (1983), 15.2.2. fej., 494. o.)

Tartalom

KEDVES OLVASÓINK!	4
ISMERETLEN KÉPESSÉGEK AZ EMBEREKBEN	6
A névtelen, háttérből segítő, világító lelkekről, a rejtett képességekről, a tudatosságról, és az anyagi lét rezgéseiről szóló írás.	
EUTANÁZIA	12
Az eutanázia fogalmát, társadalmi megítélését, pro és kontra érveiket, valamint egy-két lelki szempontot röviden bemutató cikk.	
GONDOLATOK AZ OKTATÁS KÖRÜL	18
Magyar szakos tanár véleménye az oktatás minőségéről, feladatairól, távlati céljairól, a hagyományról, modernségről, és a népek identitásáról.	

Pável Márta

ISMERETLEN KÉPESSÉGEK AZ EMBEREKBEN

„A megbocsátás az az illat, melyet az ibolya hint arra a cipősarokra, amely eltapossa őt.” Mark Twain

Az ötletet a cikkemhez Kryon tanítása adta, amiben sok hibát is találok (pl. a lélek sorsáról stb.), ugyanakkor szellemnyitogató is. Az kellene, hogy mi, ahogy Kryon mondja, világítótorny legyünk. A világítótorny-lét, nagyon magányos valami (lásd. alább Sík Sándor versénél is). Itt már nincs az, hogy hány hajót irányítasz a biztonságos vizek felé. Ha ezen elgondolkodom, akkor azt kell mondjam, hogy valószínűleg nagyon nagy feladat lenne egy átlagembernek elmagyarázni, aki nem foglalkozott a lelki életével, meg a spiritualitásával sem, nem is tudja, hogy miről beszélek, mitől lenne valaki világítótorny?

Ezt miért tartom fájdalmasan igaznak? A lelkünk Istentől származik, s olyan képességekkel rendelkezik, hogy elképesztő dolgokat tudnánk tenni, ha lenne hitünk. *Márk 11,23 „Mert bizony mondom néktek, ha valaki azt mondja ennek a hegynek: Kelj fel és ugorjál a tengerbe! és szívében nem kételkedik, hanem hiszi, hogy amit mond, megtörténik, meg lesz néki, amit mondott.”*

Ha hittel, ésszel tudnánk, hogy Istentől hozott lelkünkkel mit tudunk, mit tudhatnánk tenni, valóban csodákra lennénk képesek. Ezt már kiírtotta a társadalom belőlünk, és el sem hiszi az ember, hogy mekkora potencia van benne.

Ha az ember lelkileg elindul az úton, már kezdeti szinten megtapasztalhatja ezt a különleges erőt, képességeket. Sajnos, most úgy érzem, az emberek úgy viselkednek, mint akiknek tele van a zsebeik gyémánttal, de nem találják benne a papírpénzt, ezért éhen halnak a bolt előtt. Mára nem tudják, hogy milyen képességeik vannak legbelül,

hanem csak ezt a külső mázat veszik alapnak. A társadalom ránk beszélte a papírpénzt, hogy csak ezzel gazdálkodjunk, s az a gyémánt, ami a zsebünkben, a lelkünkben van, ami az igazi potenciánk, és ami mindenre képes, azt figyelembe se vegyük. Bele van nevelve a mai társadalomba a lélekben csóróság.

Persze lelki világítótorony csak akkor tudunk lenni, ha tudatosan tudjuk, hogy kik vagyunk, milyen képességekkel rendelkezünk, és mi a feladatunk. Akkor ennek alá tudjuk rendelni a világ dolgait, a vágyakat és minden mást, hogy fókuszáljunk a világító-toronysági feladatra; hogy utat mutassunk a jóságban, a mindenség felé való haladásban, a szeretetben az emberiségnek.

Nagy segítség, hogy legyen egy irányító pont/fény, legyen hova vonzódjon az emberi lény, ahol jól érzi magát, még ha anonim módon teszi is. Nem biztos, hogy vegyes =közepes értelmi/lelki szinten álló embereknek el kell mondani, hogy milyen célt képviselek, és ki vagyok, persze nem ártana, ha elmondhatnánk, de ők se tudják, hogy miért vonzódnak. Lehet, ha elmondanánk, meg se értenék, és elmenekülnének (farizeusi viselkedéssel), mert gyáva az ember.

Nem tudatosak az emberek, olyanok mint a növények: a Naptól táplálkoznak, de a növény sem tudja, hogy miért jó, ha arrafelé hajlik, ahogy az emberek sem. A többségnek kell egy világítótorony, aki anonim módon bár, de fényt csempész a sivár életükbe.

¹ Kryon: „Ne ítélkezz a körülötted lévőkn! Tudnod kell, hogy ők is Isten darabkái, mint te. Az egyetlen különbség, hogy te egy öreg lélek vagy és hogy van gyufád! A mester tulajdonságai ott vannak benned. Nem lenne kedved meggyújtani egy szálát, hogy jobban lássanak? A többiek talán soha nem fogják megtudni, honnan jön az a frissítő fény. Lehet, hogy még a nevedet sem tudják. De ha ott állsz közöttük és meggyújtasz egy szál gyufát, jobban fogják látni egymást.”

Az, hogy mekkora fényt tud gyújtani a haladó lény, az attól is függ, hogy mekkora a lelkiédénye, mekkora az igyekezete, mekkora a hite, és van-e spirituális elkötelezettsége. Most az, hogy nekünk mondjuk van gyufánk, az már azt jelenti, hogy megláttuk az Istent, megértjük, hogy Tőle le lehet pattintani plusz szikrákat, ami a miénket felnövelni, ha magunkat kellően kinyitjuk felé. Ha engedjük a lelkünket

¹ Ti gondoskodtok a fényről a sötétségben, emiatt vagytok itt.
KRYON TANÍTÁS Figyelmeztetés az Új Energiának

világítótoronnyá felnőni, ezzel már láttatjuk a világban a lehetőséget a szépségre, az egymás iránti jóságra, és a másokban a jónak a meglátására, a közömbösség elmúlását, az önzés elfelejtését. Sokkal jobb világ lehetne ezzel, ha mindenki meg tudná gyújtani az Istentől hozott fényét úgy, hogy láthatóvá váljon, és ne csak a testek közt elhalványulva.

Sokszor az ember azon kesereg, hogy nem tudja elég sok embernek elmondani, amit tud, nem tud elég sok emberen segíteni azzal a szellemiséggel, amit Isten adott. De ez vigasztaló Kryon részéről, hogy minden esetben, amikor valamit teszek, olyan vagyok, mint egy névtelen szellem, világítótorony. Viszont a hajók a fényét látják, irányt váltanak; az emberek talán tudják az Istentől kapott fényemmel, hogy irányba álljanak, s ahogy a világítótoronynak nem kérdezzük meg a nevét, az enyémet se, és nem is érdekes. Erről ékesen beszél ez a vers.

Sík Sándor
Az acélember

Magányos virrasztó (1936)
(Ének a sürgönypóznáról)

Áll, egyenesen, egymagán
Az acélember a hegy homlokán.
Széttárva karcsú, hosszú karjai,
A kábelek kígyóit tartani.
Nem görnyedez és nem erőlködik:
Áll és feszül és hordja terheit.
De hűvös feje túl a drótokon
Hosszan elnéz a nyúlós utakon.
Lát, embereket és országokat,
Bolond és keserű látásokat:
Az éhes ember néma ráncait,
Dokkok penészes árusáncait,
Országhatárok inga-táncait,
És hall, hazug és gyilkos hangokat:
Borhősöket, barátokat, bankokat,
És népgyűléseket és tankokat.
Az eszme önmagára-lázadását,
A forradalmak bárgyú körfutását,
Az örülések örök újulását.
A földgömb reng és ég a szemhatár.

Az acélember néz és konstatál.
Áll és szótalán ég felé feszül:
Hordja a kábelt rendületlenül.
S ha olykor egy-egy holdas éjszakán
Ráül terhével a szörnyű magány,
S a látomások emlékeitől
Dereka már-már megroppanni dől:
Ilyenkor elég egy szempillanás:
A szomszéd hegyen másik óriás,
A harmadik ormon a harmadik
Hordozza látomása titkait.
Egy pillanat, egy közös rezzenés:
A három acélember összenéz.
Testvér -- mondja az acélpillanat --
Tudom: gyengének lenni nem szabad.
Tudom, a mi törvényünk állani:
Mi vagyunk a Vezeték várai.
Nem tudjuk honnan, nem tudjuk kinek,
De rajtunk megyen át az Üzenet.
Az ismeretlen Igét hordja vállunk.
Bennünket ideállítottak. Állunk.

Megrázóan szép és teljesen igaz. Őrt állunk, mert kiállítottak bennünket. Isten kiállított bennünket, mert ez a szolgálatunk része, és nem az a szolgálat, hogy húzkodjam magam, hírességben az első sorban legyek, mindenhol pénzért előadást tartsak (mert ugye az útiköltség, meg az órabérem stb.), meg akármi. Ebben a néma, névtelen szolgálatban nem várható, nem is kell emberi dicséret. Nekem erősen hiteltelen, amikor valaki fürdik az önön fényében: én vagyok a valaki, és ilyen sztár előadó, sztárpap, vagy hasonló, ezzel nagyot lehet bukni. A szolgáló lélek helyett a saját egóját növelheti valaki, de amikor némán, névtelenül odaállítottak (Isten pontosan tudja, mit teszel) és tőle hozott fényünkkel világítunk, tesszük a dolgunkat, ez kiiktatja az egót, kiiktatja azt, hogy visszajelzéseket várjunk, az ember gyenge és sebzett is lehet néha, jobb, ha ezzel el is kerüli.

uo. 1. KRYON, „**A világítótorony nem kommunikál a tengeren lévő hajókkal.** Csak sugározza a fényét. Nem kell mászkálnod és prédikálni. Nem kell vándorolni és bárkinek Kryon könyvet adni. Semmit nem kell mondanod. A fény, amit hordozol, megmutatkozik abban, ahogy másokhoz viszonyulsz, ahogy a családdod kezeled, és hogy mit teszel azokban a szituációkban, amelyek tipikusan Emberiek. Ez arról szól, hogy miként tükrözöd Isten szeretetét.”

Tudom, nagyon nehéz folyamatosan úgy élni, hogy hordozzuk az Isten fényét, hogy az arcunk tükrözze, hogy ne legyen egy rossz napunk, egy rossz beszélésünk, hogy ezt a képet, amit elfogadtak tőlünk, s mi is elfogadtunk Istentől, autentikusan képviseljük. Fontos, hogy ne okozzunk megbotránkozást. Folyamatosan sugározni kell, nem úgy,

mintha tirisztorral működnénk: hol fel, hol le, hanem inkább egyre erősebben kéne sugározni, amit emberként nagyon nehéz megtenni. Hát azért vagyunk emberek, erre képességünk van, ha nem lenne képességünk, akkor Isten főleg nem bíztatna erre, hogy „meg tudod tenni”. Neki mindig igaza van.

ISTENEN KÍVÜL - aki nem anyagi - MINDEN REZGÉS.

²A rezgések és a hullámok a természet alapvető mozgásformái. Rezgésekkel és hullámokkal nem csak a mechanikában, hanem a fizika minden más területén (pl. elektromos rezgőkörök, optika, kvantummechanika), a többi természettudományokban (pl. meteorológiai és kémiai és biológiai oszcillációk), sőt a társadalomtudományokban is (pl. gazdasági ciklusok) találkozunk.

A fény rezgés, a hang is, a színek is, illatok is, formák is... minden, ami anyagi. A rezgésekkel foglalkozó tudomány már sok mindent le tud írni, pl. gerjesztést, csillapítást, elhajlást stb. (De ennek részletes ismertetése nem a célom.)

Bárki, aki érzékeli a rezgéseket, olvashat benne, nincs titok előtte, ezt nem lehet holmi menedzserkedéssel megvariálni, másokat becsapni. Mivel körülöttünk az anyagi világnak is különböző számú és hullámhosszú rezgése van, és nekünk is. Ezek a rezgések oda-vissza hatnak egymásra, és nem működhetünk elzárt szigetként. Több példát tudnék hozni, például: miért vagyunk kiborulva a holdfogyatkozáskor, miért vagyunk holdtöltekor „kutya” hangulatban, mi van akkor, amikor viharos szél van, vagy front van. Fizikailag semmitől sem vagyunk elszigetelve, minden hat mindenre. Nem kérdés, hogy hatnak ránk a rezgések, a környezeti viszonyok, pl. különböző színek, illatok hullámhossza, rezgésszáma, s nem mindegy, hogy milyen környezetben, milyen emberek között vagyunk. S ennek oda-vissza különböző hatása van, és az összes hatást csak úgy lehetne kiküszöbölni, ha nagyon tudatosan lelkileg valaki (persze ilyen nem hinném, hogy van), nem engedné azt, hogy az anyagi rezgés hasson rá. Sajnos, mi a világban élünk, inkább az anyagi világ és nem a lelki része a domináns.

Mondok egy példát. Ha bebeszéli az embereknek, hogy milyen nagy járvány jön, és mindenki meg fog halni, akkor az emberek egy része – sajnos nagy része – elhiszi, s megy, fut, oltatja magát, s pánikol éjjel-nappal, ezen gondolkodik, és minél jobban csinálja, ez annál jobban hat rá. Testi rezgése mélyen alacsony szinten lesz a félelemtől, és megbénul az akarata is.

A másik pedig azt gondolja, hogy beszélhettek, amit akartok, az én lelkem stabil, azt csinálja a testem, amit én akarok, és akkor betegszik meg, ha legyengülök, vagy föladom az Isten nézését, a fénybe nézést. Nem félek, és nem fogom beoltatni sem magamat, mást nem kényszerítek rá, szabad akarat van (persze erősen megpróbálták presszionálni). Azt gondolom, hogy én meg tudok birkózni vele, lehet hogy sokan nem tudnak. Tőlünk függ, mennyire lehet minket pánikoltatni, félelemben tartani. Ha magas rezgés szinten vannak, ha jó az Istenképük, ha tudják az emberi magas potenciájukat, akkor nem fognak pánikolni, nem fogják elhinni azt, hogy milyen rossz fog velük történni. (Persze, ez a fajta ember veszélyes az uralkodó rétegre, mert nehezen befolyásolható, s az ilyen nem az ideáljuk.) Cél alacsonyabb rezgésszámon tartani az embereket, különböző manipulatív befolyásolásokkal, persze ez a lakosság egy részének nem világos, észre sem veszik. Nem látják, hogy tévéből, mediából stb. megy a riogatást, de az hat rájuk, és szorongásaikat, leépülésüket kompenzálni akarják; hangos diszkóval, alkohollal, kábítószerrel, aberrált szexuális élettel, stb. Emberi testvéreink ezen oldala egyre messze kerül attól, hogy föltöltsék a rezgésszámukat, növeljék a fényüket, világítótornyok soha nem lesznek.

Térjünk vissza például a vibrációkra, ahogy a látásunk és a különböző vibrációnk működik, s az érzetből az agyunk átdolgozza képpé, és azt tudatosítjuk. (Ebből következik, hogy mindenki kissé másként lát, szinte minden értelemben...) A látható fénynél (is) tudjuk azt, hogy jobbra-balra tőlünk széles frekvenciatartományba is lehetne látni. Erre vannak készülékeink, de azok is csak valamivel növelik meg jobbra-balra a sávot a látástartományunktól, és nem tudjuk, hogy attól még odébb esetleg mi van, mert biztos, hogy valami van.

Azt figyelembe kell venni, hogy minden hat ránk, tehát nem mindegy például, hogy melyik színekkel rezonálunk, melyik színeket utasítunk el, és melyik összeállítás az, amitől idegessé lesz az ember. Ugyanez áll a hangokra is. A hangokat sem észleljük teljes tartományban, tudjuk például, hogy a kutya más hangot is észlel, a macska is, és sok más állat. Mi viszont ebből is egy szűk tartománnyal bírunk, amit hallunk és tudatosítunk, viszont a tudat alatt vannak ugye a hangérzékeléseink, pl. hang alapon működő fegyverek, amitől megőrülnek, mert áthatol a koponyacsonton is az érzet, fájdalmat okozva. Az ilyen harci fegyvereket használják tömegoszlatónak, ennek nincsen sziréna hangja, mégis hat. Tehát, ha lineárisan nézem a hallás tartományunkat, akkor jobbra-balra is vannak hangok, amik ránk nézve hatnak, innentől kezdve nevetségesnek tartom, (akár az idegen lényekre való lövöldözést; a koreai támadásunknál ezt használták az ufok ellenünk, katonák szerint), vagy bármiféle agresszív viselkedésnél azt tudnak velünk csinálni, amit csak akarnak. Be kell látnunk, hogy nagyon primitívek vagyunk, nagyon nem tudunk semmit, de ugrálni meg fenyegetőzni, azt tudunk.

Itt nem is a harci része érdekes, hanem az, hogy az embernek tudni kellene - mert tudatosan nem tudja, csak tudat alatt „tudja”-, hogy mitől lesz ideges, mitől nyugszik meg. Ha egy tenger zúgása megnyugtató, lehetséges, hogy ott még más hangok is

vannak, olyan rezgések, amit nem veszünk észre, de jól hat ránk. Ugyanakkor egy sziréna nagyon idegesítő, mert ugye annak a hangja egészen más rezgéstartományban van; pont ezért ilyen a hangja, hogy figyelmet keltsen.

Sok okom van arra, hogy azt mondhassam, az ember nagyon gyengén megszerkesztett, s igen érzékeny lény. Amint említettem, hogy a formák és a színek is ilyen mód hatnak ránk, tehát jó és rossz irányba befolyásolhatóak vagyunk. A feng shui sem egy hülyeség, mert számít, hogy milyen formát, színt hova teszek. Az ember sokkal gyengébb (testileg) mint gondolnánk, de sokkal erősebb is (lehet lelkiileg) mint gondolnánk. Miért erősebb? Mert ha ezeket a tudásokat, csak ezt a kicsi részt, amiről itt írtam, tudatosan beépítenénk és használnánk, akkor tudnánk védekezni, minden nem kívánt hatás ellen, mert a lelki tudatával tudná, hogy merre irányítgassa magát. Akkor az egész nem olyan lenne, mint egy tavon elszabadult csónak, amely össze-vissza hánykódik, hanem megfogta a vitorlákat, és arra megy, amerre akar, és azt csinál amit akar.

Popper Péter: "Az élethelyzeteim adottak. Ebben determinált vagyok. Rajtam áll azonban, hogyan viselkedem e helyzetekben. Itt a szabadságom."

Varga Péterné/ Pável Márta, katolikus hittanár, az AQUILA h.r. vezetője, 40 éve az AQUILA kat. közösség létrehozója.

Két könyve jelent meg (Akinek füle van a hallásra, az hallja meg, valamint A misztikus teológia alapjai) és egy Hazafelé címmel folyamatban van. Publikációi megtekinthetőek; az AQUILA Magazinban és a Túllépés n.é. lapban, valamint a blogokban:

<https://sasmarta.blogspot.com>

<https://ufo-sas.blogspot.com>

<https://Isten-az-egyetlen-remenyunk.blogspot.com>

<https://tullepes.blogspot.com>

<https://sasgondolat.blogspot.com>

Szeibert Márton

Eutanázia

Az Örkény Színházban volt szerencsém megnézni az Isten című darabot. Ebben egy társadalmi vitát mutattak be, mindkét félnek hangot adva. Az egyik fél az eutanázia legalizálása mellett, a másik ellene érvelt. Mivel nagyon érdekesnek tartom a témát és az érveket is, ezért úgy döntöttem, cikket írok róla. Ebben az írásban én is igyekszem mindkét fél érveinek a tárgyilagos bemutatására, de előre bocsátom, határozottan az egyik oldal mellett állok, ami az írásból egyértelműen ki fog derülni.

Fogalmi tisztázások

Az eutanáziának három fajtáját szokták megkülönböztetni.

- 1) **Passzív eutanázia**, amikor az életfenntartó kezeléseket leállítják vagy meg sem kezdik, ezzel hagyva, hogy a beteg természetes módon meghaljon.

- 2) **Orvosi asszisztált öngyilkosság**, amikor egy ember halálos gyógyszert kap egy orvostól, de saját maga veszi be azt.
- 3) **Aktív eutanázia**, amikor valaki szándékosan cselekszik azért, hogy egy ember halálát előidézzék (pl. halálos injekció beadása). Ez abban különbözik az előző ponttól, hogy itt **nem** a beteg maga hajtja végre a halált okozó cselekedetet, hanem valaki más (jellemzően egy orvos).

Ebben az írásban a passzív eutanáziáról nem nagyon lesz szó, ott többnyire nagyobb a társadalmi egyetértés. A legtöbb országban egy halálos betegnek joga van visszautasítani az orvosi kezelést, még akkor is, ha ez az életének megrövidülését eredményezi. Ezt a döntést általában az önrendelkezési jog³ és az orvosi beleegyezés elve⁴ alapján biztosítják. A beteg kérheti, hogy ne részesüljön mesterséges lélegeztetésben, dialízisben, kemoterápiában vagy egyéb életfenntartó kezelésben. Sok országban lehetőség van előzetes rendelkezésre (élő végrendelet), amelyben valaki előre meghatározhatja, milyen kezeléseket szeretne vagy nem szeretne, ha már nem tudna dönteni. Az orvosok kötelesek megbizonyosodni arról, hogy a beteg döntése informált és nem külső kényszer hatására született. Egyes országokban a döntést etikai bizottság vagy más orvosi testület is felülvizsgálhatja.

Alapvetően a passzív eutanáziáról is sokat lehetne beszélni, hiszen nagyon sokféle különböző élethelyzeti döntés eshet ebbe a kategóriába, amiket mind egyedileg lehetne megvitatni. Például, ha valakinek egy betegség miatt minden nap valamilyen tablettát kell szednie, hogy életben maradjon, de amúgy teljesértékű életet tud élni, akkor felmerül a kérdés, hogy hol van az az egészséges határ, ahol a „kezelést” visszautasíthatja. Mert például egy családfenntartó apuka nagyon önző lenne, ha árvákat csinálna a gyerekeiből azzal, hogy elutasítja a gyógyszereit. Szóval a passzív eutanáziát is lehetne mélyebben vizsgálni, de ez az írás nem erről szól, szóval ezután a kis kitérő után lépünk is tovább.

Mostantól csak a második és harmadik kategóriáról lesz szó.

Érvek az eutanázia mellett

Alapvetően kevés érv szól az eutanázia mellett, de azok viszonylag erősek, és sokféle módon átfogalmazhatóak, és így egy ügyesen érvelő ember szépen fel tudja „habosítani” őket. Itt én igyekszem sallangok és érzelmi manipulációk nélkül felsorolni őket – egyelőre cáfolatok nélkül.

Szabadság: minden embernek joga van dönteni a saját életéről és haláláról.

Méltóság: a méltóságteljes halálhoz segítségre van szükség, másképp olyan megoldások születnek, mint az erek felvágása, akasztás, toronyházból leugrás, vonat elé ugrás. Vagy ha ezek nem történnek meg, akkor esetleg olyan szenvedések,

³ Minden cselekvőképes embernek joga van dönteni saját teste és kezelése felett, beleértve a kezelése elutasítását is. (Egészségügyi törvény: 1997. évi CLIV. törvény)

⁴ Az orvosi beavatkozásokhoz a beteg beleegyezése szükséges. Ha valaki tudatosan és informáltan elutasítja a kezelést, azt az orvosoknak tiszteletben kell tartaniuk.

pelenkázások, megalázó élethelyzetek alakulnak ki, amik nem egyeztethetők össze az emberi méltósággal. Ennek az érvnek tehát a lényege az, hogy legyen lehetősége az embereknek segítséget kérniük ahhoz, hogy az életüket méltóságteljesen fejezhessék be.

Mások pszichés sérülése: az öngyilkosság többnyire mások kárára történik. Például nagyon sok mozdonyvezető kényszerül pszichés kezelésre, mert az emberek nem találtak jobb megoldást az életük befejezéséhez, mint a sínekre fekvés. De ha valaki a rokonát egy kád vérben találja meg, az sem lesz jobb. Az eutanázia mellett érvelő emberek tehát figyelembe veszik azt is, hogy ha lenne törvényes kerete az „öngyilkosságnak”, akkor lecsökkenne azok száma, akik pszichésen sérülnek egy embertelen látványtól.

Szenvedés elkerülése: halálos betegség esetén az aktív eutanázia lehetőséget ad arra, hogy a beteg szenvedése rövidebb legyen. (Sok betegség esetén a fájdalomcsillapítás már nem hatékony.) A hosszan tartó szenvedés a hozzátartozókat is megviseli.

Az egészségügyi rendszer számára is komoly kihívás egyes gyógyíthatatlan betegek hosszú és fájdalmas kezelése, miközben az erőforrásokat más betegek kezelésére is lehetne fordítani.

Érvek az eutanázia ellen

Látni fogjuk, mennyivel több és cizelláltabb érv lesz a kontra oldalon, miközben a fenti pro érvek is néhol megcáfolásra kerülnek.

Változunk, senki sem állandó, sem fizikailag, sem szellemileg. Vajon holnap is meg akarnánk halni? Az ember nagyon ingoványos, érzelmileg instabil, érzékeny „hangszer”. Ha jogi lehetőség lenne arra, hogy egy orvos segédkezzen valakinek a megölésében, és ha a hivatalos procedúrák néhány hét vagy hónap alatt lezajlanának, akkor mennyire lehetünk biztosak abban, hogy a meghalt ember egy év múlva is meg akart volna-e halni? Egy hosszabb ideig tartó depresszív állapot, egy szerelmi csalódás, rossz anyagi helyzet, munkahelyi konfliktusok, ezek együtt állása elérheti azt, hogy valaki ne akarjon tovább élni. Miért segítse a jog egy olyan tett végrehajtását, amely nem racionális, csupán érzelmi alapú, és ezért valószínűleg nem végleges, nem stabil állapot, miközben a tett eredménye, vagyis a halál már visszafordíthatatlan lenne?

Halálos betegség esetén az előbbi érv kevésbé állja meg a helyét, de az orvostudomány mindig lát **csodákat**, kivételes gyógyulásokat, így senkiről nem állíthatja biztosan, hogy meg fog halni. Milyen állapotban kell lennie egy embernek ahhoz, hogy a jog „gyógyíthatatlannak” minősítse? Egy orvos megsaccolhatja, hogy valakinek mennyi ideje van még hátra, de ez sosem 100%-os jóslat, erre nem lehet jogszabályokat építeni.

Ha valaki meg akar halni, az általában elvakult, nem veszi figyelembe a szerettei fájdalmát, mert **önzőségében** nem is akarja észrevenni őket. Miért támogassa a jog az önző emberi magatartást?

Az aktív eutanázia esetén ki legyen az az orvos, aki bár gyógyításra esküdött fel, mégis **ölésre kényszerül?**

Ha jogilag lehetőség lenne arra, hogy valakit hozzásegítsenek a halálhoz, akkor egy nagyon rossz erkölcsi, etikai szakadékba ugrana az emberiség (szomorú, hogy van olyan ország, ahol erre már lehetőség van). Képzeld el, hogy nyugdíjas idős ember vagy, úgy érzed, hogy már csak terhére vagy a világnak. Egy ilyen jogi kapu eleinte csak lehetőségként merülne fel szerencsétlen idősokban, akik amúgy még a tanácsaikkal, élettapasztalataikkal rendkívül fontos szerepet játszanak a társadalomban, de ők ezt sokszor nem érzik. Ezt a „lehetőséget”, a könnyű halált aztán később már egyfajta **kényszernek fogják érezni**. Lelkiismeretfurdalásuk lesz, ha nem élnek ezzel a lehetőséggel, azt gondolva, hogy „*már csak terhére vannak a társadalomnak*”. Ebbe belegondolni is iszonyatos. Egy idősoththonban elég egyetlen ember, akiben ez megfogalmazódik, elülteti a gondolatot a többiekben is, és már kész is a tömeges öngyilkosság, mert a társadalom segíti őket ebben, ahelyett, hogy lelki támogatást, beszélgetőpartnert kínálna nekik.

Interneten kering egy cikk arról, hogy egy antropológus szerint az emberi civilizáció legelső jele egy gyógyult combcsont volt. Civilizáció nélkül, segítőtársak nélkül a törött lábú embert magára hagyták volna, és elpusztult volna mielőtt a csont beforr. A lelet azonban egy gyógyult csont volt, ami arra utal, hogy a társai nem hagyták magára, gondozták őt, amíg beteg volt. Ez a civilizációnk egyik kulcsa, **a gondoskodás**. A társadalom számára látszólag a legkényelmesebb dolog az lenne, ha a halált kívánó embereknek megadnák, amit kíván, akkor „nincs vele gond”. Csakhogy ez egy rendkívül primitív hozzáállás, egy civilizáció előtti kor viselkedési normája. Mi már társas lények vagyunk, és ha egy elhagyatott, szenvedő embert látunk, akkor nem feltétlenül azt kell megadni neki, amit kér, hanem ami jó neki, amit talán ki sem mer mondani, aminek talán nincs is tudatában: **szeretetre van szüksége**. Valójában mindenkinek arra van szüksége! Ha a társadalom belemegy a csapdába, és az egyszerű utat választja, azaz mindenkinek odaadja a mérget, aki kéri, akkor a társadalom végleg szétesett az egyéni kényelmi önzőségben, elridegülésben, és akkor nem kevesebben, hanem egyre többen lesznek magányosak, és egyre többen választják az élet természetellenes befejezését.

Lelki érvek

Az élet szenvedés, a mai ember ezt mindenáron el akarja kerülni, de a szenvedés nem kerülhető el. Az öngyilkosság csak ront a helyzeten. A szenvedés szükségszerű következménye sok-sok mindennek, amiknek talán nem vagyunk a tudatában, és jó esetben megtisztít, segít abban, hogy átalakuljunk, változzunk, jobbá legyünk, finomabbak, megértőbbek, együttérzőbbek.⁵ Több ismerősöm is van, akik súlyos műtéteken mentek keresztül, és olyan fájdalmakat éltek meg, amiket én még valószínűleg soha. Ha tehették volna, nyilván elkerülték volna a szenvedést. Utólag azonban megdöbbenő élményekről számoltak be. Volt, aki konkrétan közelebb került Istenhez, megérezte a jelenlétét, és a szenvedésnek köszönhetően ma már sokkal teljesebb, harmonikusabb és boldogabb életet élhet. Tudom, hogy ez nem gyakori, és senkit nem akarnék szenvedni látni. Viszont nem tudhatjuk, miből lesz a cserebogár, és az átalakulás milyen nehéz szakaszokon vezet keresztül. De azt tudjuk, hogy a halál egy természetes folyamat, és bármikor ránk találhat onnantól kezdve, hogy megfogantunk. Kinek van olyan tudás a birtokában, hogy gőgösen azt merje állítani, hogy joga van megállítani ezt a természetes folyamatot, hogy a léleknek nincs szüksége arra, hogy végig menjen az emberi élet minden szakaszán?

Nem látunk mindent, az élet és halál fölött nem dönthetünk. Az éretlen gyümölcs nem téphető le. Alázatosabbnak kell lenni. Jézus a keresztet hordozta, megmutatta, hogy a szenvedés útján végig kell mennünk, példát adott.

A pro érvek között az első volt, hogy az embernek joga van szabadon dönteni az életéről és a haláláról. De kérdelem én, valóban **joga van hozzá?** Nem gondolom. Épp azért, amit előbb írtam, ti. nem vagyunk urai az életnek és a halálnak, ehhez túl kicsik és szűklátókörűek vagyunk.

Azt a pro érvet sem találom helytállóknak, hogy kevesebb ember ugrana a vonat elé, ha ennél szofisztikáltabb módszer is létezne. Aki odáig süllyedt, hogy elkeseredésében nincs jövőképe, nem lát másokat, és egyszerűen a vonat elé dobja magát, az nem hiszem, hogy egy ilyen jogi folyamat lépéseire elszánná magát, hiszen az ő számára minden mindegy, a leggyorsabb halál a legjobb. Ezek az emberek nem fognak orvosi segítséget kérni. **A vonat mindig közelebb lesz.**

⁵ Az olvasóban felmerülhet a kérdés, hogy akkor én a fájdalomcsillapítókat is elutasítom? Nem. A fájdalomcsillapító segít abban, hogy aktívabban pihenjek, vagy képes legyek egy sürgős-fontos feladatot elvégezni. Amolyan mankó szerepet tölt be. Az öngyilkosság ellenben egy ismeretlen sötétségbe való beleugrás. Egy kórházi beteg fájdalmának csillapítása morfinnal vagy hasonló szerekekkel szerintem orvosi kötelesség, emberi gondoskodás, szeretet-megnyilvánulás. Az élet elvétele ellenben gőg, amikor olyan eszközhöz nyúlunk, amit valójában nem ismerünk, és aminek nem látjuk a kifutását, eredményét. Nem tartom kizártnak, hogy egyes esetekben a fájdalomcsillapítás is lassíthat bizonyos lelki fejlődési folyamatokat, átalakulást, eltompítja ez emberi éberséget, de ez önmagában még nem vágja el teljesen a haladás útját, ahogyan azt az öngyilkosság teszi.

Szavazás, és zárszó

Megdöböntőnek tartom, és részben ez motivált a cikk megírásában, hogy Budapest szívében egy értelmiségi tömeg a fenti érvek ismeretében az alábbi eredménnyel szavazott:

289 fő adott le szavazatot, és 57% igent mondott arra a kérdésre, hogy a színdarabban szereplő, egészséges felnőtt férfinak engedélyezné-e a halálos mérge kiadását pusztán azért, mert már nincs kedve tovább élni (nem volt beteg, legalábbis testileg nem).

Abban reménykedem, hogy a fenti eredmény egy olyan belvárosi alpopuláció véleményét mutatja, ami nem tükrözi a teljes társadalom véleményét, vagy, hogy nincs igazán kiforva az emberek álláspontja.

Amit én a pro érvek között el tudok fogadni, az az, hogy valaki el akarja kerülni a megalázó pelenkázós, lassan elsorvadó, fájdalmas életszakaszt. Vannak nagyon csúnya halálos betegségek, Isten óvjon mindenkit ezektől!

Mégis azt gondolom a fentiek tükrében, hogy amíg a halál nem jön el magától, addig nincs más elfogadható eszközünk, mint az emberségünk gyakorlása, gondoskodás, türelem és az alázat. És végezetül egy zárszó: ez a cikk általános elveket, gondolatsémákat közölt nagyon szűkszavúan. Minden emberi eset egyedi, amikről mind külön-külön lehetne beszélgetni.

Remélem, hogy a fenti írással sikerült egy összefogott képet adni az eutanázia körüli érvekről, ellenérvekről.

A cikk írója: Szeibert Márton mechatronikai mérnök, az AQUILA Civil Közösség tagja, helyettes vezetője, aki 20 éve végez önkéntes tevékenységet az AQUILA szervezésében. A teológia, filozófia a kedvenc hobbijai közé tartozik. Egyéb írásai az AQUILA Magazinban és a Túllépésben olvashatóak.

Rizmayer Péter

Gondolatok az oktatás körül

Az AQUILA „kötelékében” már évek óta tanítok. Jómagam magyar szakos tanári diplomával (is) rendelkezem, tanítottam is középiskolában 5 évet még a kétezres évek elején. Most lassan 50 éves leszek, bizonyára másképp látom a dolgokat. A másképp látásnak azonban elsősorban nem a kor az oka, hanem az AQUILA-ban eltöltött évek, az életmódunk, az elmélkedések. Ennek hatására megváltoztunk. Az órákra való felkészülés során magam is meglepően tapasztaltam, hogy gyorsabban, élesebben és mélyebben látok át dolgokat, mint korábban, amiket tanítás során nagyon jól tudok kamatoztatni. Ezt nem dicsekvés céljából írom, mert nem az én érdemem, hanem az Isteni útján járó csoportnak, Isten segítségével Pável Márta lelki vezetőmnek. (Ez amiatt is fontos, mert szerintem törekednünk kell erre, nem szabad hagyni, hogy a korrallal leépüljünk.)

Korábban az AQUILA kötelékében inkább problémásabb gyerekekkel foglalkoztam, ebben az évben nyolcadikos, tizedikes, tizenkettődik tanítványaim is voltak. Jelen cikkben a tanítás során szerzett tapasztalataimat írom meg.

Fontos azt is leszögezni, hogy meglehetősen kis „merítésből” dolgozom, a jelenlegi tapasztalataim rendkívül részlegesek, és lehet, hogy több tanítás során eltérő benyomások is értek volna, és eltérő tanulságokat vonok le.

1. tapasztalat: az iskola nem hozza ki a maximumot a tanulókból

A tanítások során azt tapasztaltam, hogy egy-egy tanulóban sokkal több „kincs” van, mint amennyit a tanítások során kihoznak, kihoztak belőlük. Sokkal többre lennének képesek, ha komolyabban foglalkoznának velük. Lehet persze, hogy ennek az az oka, egy 20-30 fős osztályban egész egyszerűen erre nincs lehetőség, vagy egyszerűen a tanár nem jó, vagy nem volt elég jó. De mindez nem lehet indok arra, hogy tanulókból nem hozzuk ki a maximumot, vagy éppen nincsenek felkészítve megfelelő módon az érettségire. A középszintű érettséginek egy jól felkészített diáknak egy kis túlzással gyerekjátéknak kellene lennie. Az érettségire készülő diákjaim arra kértek meg, hogy tanítsam meg őket verset, novellát elemezni. A négy év alatt ezeket már készséggé kellett volna fejleszteni egy iskolának. Egy elemzés nemcsak az érettségi miatt fontos, hanem amiatt is, mert a diákok ezen keresztül szövegértést, szöveganalízist, interpretációt, nagyobb összefüggésbe való beleillesztést, szövegalkotást is megtanulnak. Egy-egy mély elemzés során nagyon sok felismerés, pozitív élmény érheti az elemzőt, illetve rajta keresztül az egész osztályt. Ezeken keresztül fejlődik a tanuló világlépe, az önismerete, ennek hatására a tanár képe is mélyülhet az adott alkotóról, a tanuló megtapasztalja az eszközök használatának flexibilitását, illetve a felismerések során önbizalmat szerez, ami az érettségin is nagyon jól jöhet, különösképpen, amikor ismeretlen szerző ismeretlen művét kell elemezni. Egyik tanítványomnak némi túlzással azt mondtam, hogy azt a művet is tudnia kell elemezni, aminek a szerzőjéről sosem hallott, és a szöveget még csak nem is látta. Mert végül a begyakorlás során a tanuló

szert tesz, szert tehet egy jó értelemben vett vagányságra, lazaságra, hogy nem lesz gond, meg fogja tudni csinálni. Ha jól emlékszem Kosztolányinál olvastam egy olyan esetet, amikor egy regényt adtak neki és megkérték, hogy nézze át és véleményezze. Nem olvasta el, és amikor kérdezték mi a véleménye, akkor elmondta a szakértői véleményét anélkül, hogy olvasta volna a művet.

Szóval valahogy így...

2. tapasztalat: a tanulók nem tudják kifejezni magukat

A tanítások során azt tapasztaltam, hogy a tanuló a gondolatait, meglátásait nehezen tudja kifejezni. Nincs elég ismerete, aktív szókinccse ahhoz, hogy pontosan, helyesen megragadja a meglátásait és azokat kifejezze. A magyar tanítás során ezek a meglátások meglehetősen komplexek is lehetnek, emiatt sok esetben nem feltétlenül könnyű feladat szavakkal megragadni őket. A megértésben, feldolgozásban alapvető szerepet játszik az, hogy nyelviileg tudjon fogalmazni, bonyolultabb érzéseket, képeket kifejezni. Többször láttam, hogy adott tanuló nagyon jól „érezte” adott elemzés során a lényegét, de nem tudta jól megfogalmazni, és ez jelentette a problémát. Ennek az oka bizonyára az is, hogy keveset olvasnak a mai gyerekek, ugyanakkor valószínűleg a tanítás is a sok anyag miatt inkább befogadásra épül, kevés idő jut a tanulók aktív részvételére, szövegalkotásra, értelmezésre, a dolgozatok is valószínűleg inkább csak a megtanultakat kéri számon. Mindez könnyen társulhat a tanulóban szorongással, félelemmel... Bizonyára az oktatást is ennek megfelelően változtatni kellene, ugyanakkor biztos vagyok benne, hogy a kollégák ezt nagyon jól tudják, és mégis – mostani tapasztalataim alapján – úgy tűnik, hogy a frontális tanítás mellett kevés idő jut az egyén önkifejezésének fejlesztésére, illetve a kooperatív tanulásra, amikor a tanulók kiscsoportokban, egymással együttműködve dolgoznak. Ennek a nehézsége abban is áll, hogy ez jóval több felkészülési időt igényel a tanártól, illetve nem tudom, hogy a forgalomban lévő tankönyvek ezt a típusú tevékenységet mennyire támogatják kidolgozott feladatokkal stb. És akkor itt még nem érintettük az eltérő kompetenciájú tanulók összehangolásának a nehézségeit, vagy a hátrányos helyzetű gyerekek integrációjának a kérdését.

3. tapasztalat: nincs önismeretük, öntudatuk

A tanítás során úgy éreztem (nem biztos, hogy így van), hogy nincs mély önismeretük, önbecsülésük, öntudatuk. Hogy alapvetően (főleg a végzősöknek) rendelkezniük kellene egy kialakult világgéppel, világos értékrenddel, értékítélettel. Úgy éreztem, hogy ehelyett inkább bizonytalanok. És ez baj, az iskolai rendszerből úgy kellene „elválniuk”, hogy tiszta világgéppel rendelkeznek. Biztos van olyan család, ahol ezt belenevelik a gyerekekbe, de sok esetben ez biztos nincs meg, a családnak sincs kiforrott, mély világgépe, és ezt az iskolának kell(ene) kialakítania. Szerintem ezt elsősorban a vallásos nevelés tudja megadni, de nem a formális vallásos nevelés, hanem az igazi mély vallásosság, ahol a gyermek megérti, elhiszi, megtapasztalja, hogy ő maga milyen fontos, hogy Isten minden egyes hajszálát számontartja (Lk 12,7), és hogy az életnek tétje van, nem szabad eljátszani. Amiben egy világos világgépet kap, az élet értelmét, és olyan kiforrott értékrendet, amivel képes ellenállni a világ nyomásának, érdekeinek, és

amivel képes a világ szorítását lesöpörni magáról. Mindezt vidámsággal és szeretettel. Ez a tiszta világkép szerintem a felnőttek közül is sajnos kevesekben van meg, de akkor sem adhatjuk fel azt az igényt, hogy a tanulóknak ez kialakuljon, legyen egy biztos szellemi alapuk, tartásuk az életben. Ez a legfontosabb. A világos értékrenden keresztül egy közösséghez is fognak tudni tartozni, megtalálják a példaképeiket, tudnak tanulni másoktól, a biztos alapokból kiindulva mélyebbre tudnak ásni, és egy mélyebb, igazabb önismeretre, világismeretre fognak tudni szert tenni. Platón írta azt, hogy a tanulás visszaemlékezés. Ha mélyebben belemegyünk a szövegértés problémájába, akkor valójában a tanulás célja annak kellene lenni, hogy a bennünk lévő, vagy inkább a lelkünkön keresztül elérhető igazi tudást el tudjuk olvasni és meg tudjuk érteni. Ehhez az emberben lévő zavaros rétegeket meg kell tisztítani. Olyan ez, mint az aranymosás, vagy a gyémántcsiszolás. Az ember céljának annak kell lennie, hogy minél mélyebbre jusson ebben.

Ha röviden kellene meghatározni az iskola célját, akkor azt mondanám, hogy akkor végzett az iskola jó munkát, ha ennek fontosságát a diák felismerte és az iskola elindította ezen az úton.

Az iskola a rajtkő, ahova a tanulmányok végén a diák szabad akaratából feláll, és nekifeszül, hogy minél távolabbra, minél mélyebbre rugaszkodjon. Katolikus vallásra lefordítva, hogy elinduljon az üdvözülés útján. Az is fontos, hogy a diák a tanulmányai során megtapasztalja a szakralitást, hogy a világi „tér” és szent „tér” egészen elkülönül egymástól. Hogy létezik szakralitás, van szent tér. És ez nemcsak „kívül” létezik, de az emberben magában is. Hogy az ember legbelül, magának az embernek az alapja is szakrális, maga az Isten. Az élő Isten.

Általánosságban a tanításról

Ami fontos, hogy a diákokkal együtt töltött időt minél jobban kihasználjuk. Hogy tényleg arra fordítódjon, ami előre viszi őket. Fontos lenne az iskolarendszer, a tananyag folyamatos újragondolása. Egy egyetemi tanárom mondta, hogy egy adott művet a változások miatt száz évente újra kellene értelmezni. Ugyanúgy igaz ez a saját oktatási rendszerünkre is. Nem állhatunk meg, mert az már lemaradás. Istennel és a gyerekekkel szemben nem tehetjük meg, hogy ne a legjobbat adjuk. Szerintem fontos lenne még, hogy praktikus tudást is adjon az iskola. Mikor kijön a gyermek a középiskolából, gyakorlatból tudja az építkezés, a növénytermesztés, állattenyésztés alapjait (utóbbi különösen a városi gyerekek esetében), de tudja mi az a karburátor, tisztában legyen az autó működésével, a motor részeivel. Tudja a gazdaság működésének alapjait, tudjon szétszerelni és összerakni egy számítógépet, ismerje a filmkészítés alapjait, tudjon fát vágni, kályhát begyújtani, stb.

Amit fontosnak tartok még, az a tanárok folyamatos továbbképzése. Hogy akár évente lenne egy olyan tanároknak szóló képzés, amikor átfogóan ismertetik az adott szaktantárgy újabb eredményeit, változásokat, felfedezéseket stb., hogy lépést tudjunk tartani a világgal, legalábbis tudjuk, hogy milyen változások zajlanak benne, még ha nem is kell azt az utat választani. Mert az iskolának komoly szerepe van a hagyomány

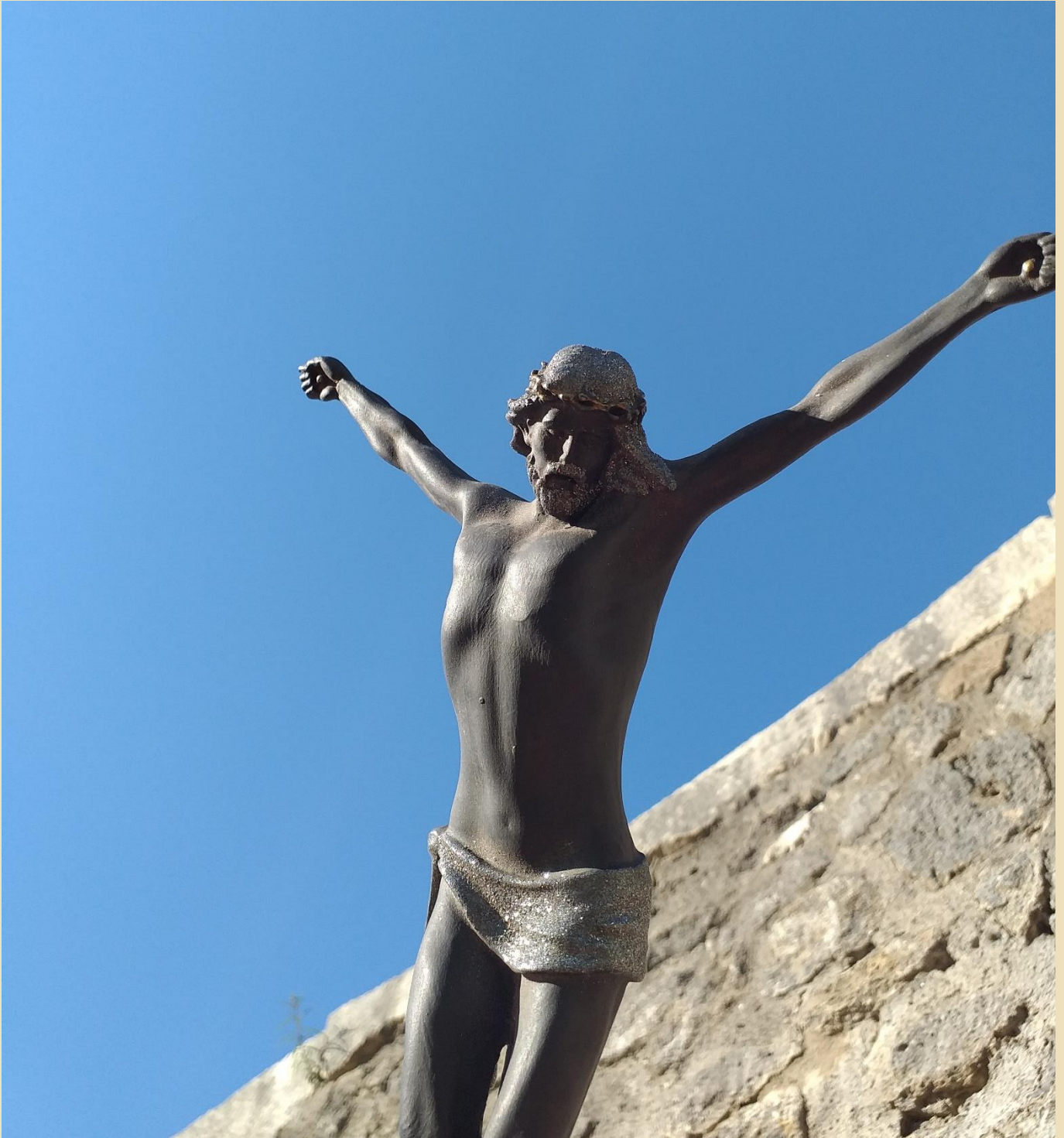
közvetítésében is. És ezt jól kell tenni, modern módon, hogy ne legyen ósdi, elavult. Berzsenyinek lehet egészen új arcát is megmutatni, attól még a lényeg nem változik. Emiatt szükséges a folyamatos újraértelmezés, hogy a hagyomány élő legyen, itt legyen velünk, az értékük ne tűnjön el. Érezzük, hogy van tétjük, hogy ebben a korban is van aktuális mondanivalójuk. Ezen az úton tudjuk megérteni, közel kerülni hozzá.

És itt igazából eljutottunk egy olyan kérdésig, aminek megválaszolása nem feladata jelen dolgozatnak, ugyanakkor az egész rendszer alapját képezi. Ez pedig az, hogy mi magyarok miként gondolkozunk saját magunkról, minek tartjuk saját magunkat, ebben a korban hogyan tudjuk értelmezni a saját szerepünket, hogyan működtessünk egy oktatási rendszert úgy, hogy modern is legyen, és az identitásunk se vesszen el. A jó oktatási rendszerhez (mint egy hajó) pontosan tudni kellene, hogy merre akarunk tartani, az oktatással alapjaiban mit szeretnénk elérni. Ez nem egyszerű kérdés, és a válasznak is bizonyára sok rétege van. Ugyanakkor ezt az önreflexiót folyamatosan életben kell tartani, nem lehet elaludnunk, nehogy hajótörés legyen a vége. Ennek az önreflexiónak a gyümölcse kellene lenni az oktatásunknak.

Hívóként ezt úgy tudom elképzelni, hogy minden népnek kell lenni egy olyan sajátos karakterisztikának Istenben, ami miatt Isten indokoltnak látja az adott nép létét, ami miatt az adott nép létezik egyáltalán. Valójában az alap az lenne, hogy ezt minél jobban, minél finomabban megértsük, és a saját lényegünkben éljünk, cselekedjünk.

Az Istenhez való közelítés ad vitalitást, eszmélést, vidámságot, okosságot stb. Első körben a gondolkodásunknak, vagy inkább a teljes emberi lélekkel való megértésünknek erre kell törekedni, és vigyáznunk kell, nehogy eltávolodjunk ettől, elsodorjon a világ, mert akkor nem tudjuk, nem fogjuk elvégezni azt, ami a feladatunk, ami értelmet ad emberi létezésünknek.

A cikk írója: Rizmayer Péter, a Pázmány Péter Katolikus Egyetemen diplomázott magyar és esztétika szakokon. Korábban tanított, jelenleg projektmenedzserként dolgozik. 25 éve van az AQUILA Közösségben, az AQUILA Magazinban és a Túllépésben is rendszeresen publikál.

Impresszum

Kiadó: AQUILA Civil Társulat, 1222 Budapest, Zakariás József u. 3.

Felelős kiadó: Varga Péterné/Pável Márta

Honlap: www.aquila-sas.hu

E-mail: varga.marta@aquila-sas.hu

Telefon: +36 20 7777440

Nemzetközi azonosítószám: HU ISSN 2064-7700

Fő- és felelős szerkesztő: Varga Péterné/Pável Márta,

Főszerkesztő helyettes: Szeibert Márton

Főmunkatársak, szerkesztők/lektorok:

† Nagy Varga Katalin, lektor

Rizmayerné Márkus Edit, lektor, korrektor

Pável Ágnes lektor

Oroszi - Kuzmich Kinga, korrektor

Rizmayer Péter, lektor, korrektor